

Vähähiilinen Lappi

Väppi

1.8.2018-31.12.2020

Tanja Lepistö

12.6.2018

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

MICROPOLIS
Energia- ja ympäristöalan kehittäjä

metsäkeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Taustaa: Hiilineutraalit kunnat -hanke

- Hiilineutraalit kunnat (HINKU) hanke antaa hankkeelle hyvän lähtökohdan niin verkoston kuin osapuolten sitoutumisen näkökulmasta ajateltuna
- HINKU on vähähiiliseen yhteiskuntaan tähtäävä prosessi
 - Käynnistyi 2008 viiden kunnan laajuudessa ja jatkuu vuoteen 2030
 - Mukana olevat kunnat sitoutuneet 80 % kasvihuonekaasupäästövähennykseen vuoteen 2030 mennessä
 - Kunnat vähentäneet päästöjä 30 % kahdeksan vuoden aikana
- HINKUssa ovat mukana
 - Kunnat; 37 kuntaa tällä hetkellä, n. 684 300 as., tavoitteena on laajeneminen
 - Yritykset ja maa- ja metsätalous
 - Aukkaat

Taustaa: Yhteisöjen rooli energiatehokkuudessa ja hajautetussa energiatuotannossa

- Tieteellisessä kirjallisuudessa on havaittu **yhteisöjen merkittävä rooli** pyrittäessä muuttamaan kuluttajien ja kotitalouksien energiankulutukseen liittyvää käyttäytymistä
- **Vähähiiliset kuntahankkeet** ovat merkityksellisiä alueellisen vähähiilisyteen tähtäävän kehityksen näkökulmasta arvioituna.

Taustaa: Hiilineutraalit kunnat -hanke

- HINKU:n toiminta keskittyy
 - Materiaali- ja energiatehokkuuteen
 - Uusiutuvan energian tuotannon ja käytön lisäämiseen
 - Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämiseen
 - Cleantech-hankkeisiin yritysten kanssa
- HINKU-hankkeessa on opittu menettelytavat, miten kuntien kanssa kannattaa toimia
 - Tieto ei yksin riitä, hyvät toimet pitää viedä käytäntöön
 - Tarvitaan ulkopuolinen toimija, joka sysää toimenpiteet liikkeelle
 - Vaatii paljon työtä, aikaa, luottamusta ja asiantuntemusta
- HINKU on ollut menestystarina tähän asti, mutta uusia projekteja ja rahoituslähteitä tarvitaan hankkeen jatkuvuuden ja yhä vaativampien tavoitteiden saavuttamiseksi.

<http://www.hinku-foorumi.fi/>

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vähähiilinen Lappi 2018-2020

1. Työpaketit
2. Toteuttajat
3. Budjetti, toteutusaika

TYÖPAKETTI 1:

Kuntien energiatehokkuuden parantaminen ja kuntalaisten energiaratkaisut

Tiivistetysti:

- Tehdään kunnille uusiutuvaan energiaan, hajautettuun energiantuotantoon ja energiatehokkuuteen perustuva suunnitelma
- Hyödynnetään/päivitetään aiemmissa hankkeissa tehtyjä (kunta)selvityksiä (Lapin AMK)
- Kehitetään menettelyjä, joilla saadaan toteutettua cleantech -ratkaisuja kuntien alueilla sijaiseville kiinteistöille.
- Edistetään kuntalaisten energiahankintoja (mm. yhteishankinnat)

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

TYÖPAKETTI 1:

Kuntien energiatehokkuuden parantaminen ja kuntalaisten energiaratkaisut

Toteutus:

1. Lasketaan kunnan energiatase ja uusiutuvan energian potentiaali ->TP2
2. Tehdään suunnitelmat kunnille uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi.
3. Valitaan kohdekunnan alueelta kiinteistöjä, joissa energiantensiivisiä menettelytapoja sovelletaan
4. Kehitetään toimintamallia, jolla kunta saadaan käynnistämään kiinteistöjen energiatehokkuustoimenpiteiden toteuttaminen ja toimintatapojen muuttaminen vähähiilisemmiksi.
5. Välitetään energiatehokkuusratkaisuista tietoa kuntalaisille ja kiinteistöjen omistajille.
6. Järjestetään yhteishankintoja
7. Seurataan suunnitelmien toteutumista ja lasketaan niillä saadut ilmastonmuutos- ja kustannushyödyt.
8. Kehitetään toimintamallia, millä kunnissa huomioidaan vähähiilisyys luonnollisena osana kaavoituksen ja rakentamisen suunnittelua
9. Tallennetaan kohteet valtakunnalliseen paikkatietopohjaiseen kaikille avoimeen tietokantaan HINKUmappiin.

Työpaketti 2: Kestävä hajautettu energiantuotanto ja sen edistäminen

- Määritetään kuntien hajautetun energiantuotannon potentiaali, tuotantoteknologiat ja tuotannon ajallinen profiili lähtien alueen ominaisuuksista (asukastiheys, luonnonvarat, aurinko-, biovoima ja uudet innovaatiot)
- Arvioidaan menetelmät (taloudelliset ja informaatioon liittyvät) joiden avulla alueellinen hajautetun energiantuotannon potentiaali saadaan mahdollisimman tehokkaasti hyödynnettyä
- Laaditaan hajautetun energiantuotannon alueellisen taloudellisen merkityksen kokonaisarvio (suorat ja kerrannaisvaikutukset) hyödyntämällä panos-tuotospohjaista menetelmää

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

TYÖPAKETTI 3:

Verkostoituminen, tapahtumat ja tiedottaminen 1/2

- Hankkeessa rakennetaan Lapin vähähiilisten kuntien verkosto ja tuetaan kuntien liittymistä HINKU-verkostoon
- Tuetaan kuntien vertaisoppimista muiden alueiden /kokeneilta hinkukunnilta
- Väppi-kuntien kesken kasvokkain ja etäyhteydellä työpajoja, joissa vaihdetaan tietoa, opitaan toisilta ja suunnitellaan mahdollisia yhteisiä toimenpiteitä.
- Kerran vuodessa Lapin Väppi-päivät, johon kutsutaan kaikki Lapin kunnat mukaan -> jalkautus muihin kuntiin
- Seminaarit/ teemakohtaiset webinaarit
- Verkostoitumistapahtumat, joissa kunnat saavat mahdollisuuden verkostoitua keskenään sekä Cleantech-ratkaisuja tarjoavien yritysten kanssa

TYÖPAKETTI 3:

Verkostoituminen, tapahtumat ja tiedottaminen 2/2

- Alueiden asukkaiden ja toimijoiden aktivoimista Leader-toimintaryhmien hyödyntämiseen paikallisessa vähähiilisyystyössä.
- Kuntien toimenpiteistä tiedotetaan alueellisesti ja valtakunnallisesti
- Tehdään yhteistyötä alueella muiden vähähiilisyyspyrkimyksiä tukevien hankkeiden, klustereiden ja Arktisen metsäverkoston toiminnan kanssa
- Hyödynnetään Metsäkeskuksen ja Lapin AMK:n alueellista yritystuntemusta, kokemusta yritysneuvonnasta ja energiayritysten aktivoinnista.

-> Aktivoidaan hankkeessa löytyvien vähähiilisten investointien ja toimenpiteiden konkretisoitumista yritysten liiketoimintamahdollisuuksiksi ja vahvistetaan yritysten valmiutta löytää hankkeen myötä uutta liiketoimintaa

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Projektin toteuttajat

- Suomen metsäkeskus
- Suomen ympäristökeskus
- Lapin ammattikorkeakoulu
- Micropolis
- Kunnat; 7-9 kuntaa Lapista

Projektin toteutusaika ja rahoitus

- 1.8.2018 – 31.12.2020, 29 kk
- Kokonaisbudjetti 498 808 e
 - SMK 215 808 e
 - SYKE 113 600 e
 - Lapin AMK 113 600 e
 - Micropolis 55 800 e
- Rahoitus:
 - EAKR 80%
 - Kunnat ja muut hanketoteuttajat 20 %

Kuntarahoitus

Asukaslukuluokat	Kuntamaksu/hankeaika
alle 5000	9 000
5-15 000	15 000
15- 30 000	21 000
yli 30 000	30 000

